

УДК 378.14

СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ

*Позняк В.В., студентка ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
Науковий керівник –Потопальська Н.В., ст. викладач кафедри аграрної економіки
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

Розглянуто особливості процесу управління якістю освіти, суть педагогічного аспекту управління, суб'єктів і об'єктів управління.

Якість освіти, педагогічний аспект управління, суб'єкт управління, об'єкт управління, діяльність державних адміністрацій

Управління якістю освіти здійснюється за допомогою використання різноманітних методів (економічних, правових, соціально-психологічних), засобів (психологічних, технічних, педагогічних) у рамках систем якості різного рівня.

Якщо на рівні освітньої установи управління якістю освіти здебільшого здійснюється по лінії використання педагогічних засобів, методів, форм, то на більш високих управлінських рівнях має місце перевага непедагогічних методів, засобів, форм.

Якість освіти – це показник розвитку суспільства в певному часовому вимірі, і тому він має розглядатися в динаміці його змін стосовно чинників, які визначають його природу. Якість освіти не може бути предметом розвитку держави на конкретному етапі її становлення; це – суспільна характеристика в сучасній Європі, вона сприймається як об'єкт суспільного єднання і консолідації різних національних освітніх систем.

Для розуміння суті педагогічного аспекту управління якістю освіти необхідно звернутись і до проблеми сформованих підходів до рішення проблеми якості освіти.

Принципово можливі три підходи: перший із них пов'язаний із поняттям покращення якості. Відповідно до міжнародних стандартів якості ISO серії 9000 : 2000, під покращенням якості мається на увазі вживання заходів на всіх рівнях організації (освітньої установи) для підвищення ефективності й результативності різних видів діяльності та процесів (навчальна робота, методична робота, виховна робота, заняття в системі додаткової освіти), що дає додаткову вигоду як організації (покращення якості теоретичного й виробничого навчання, підвищення престижності), так і її споживачам (покращення якості підготовки фахівців, задоволеність споживачів в особі підприємств та організацій роботою випускників тощо.

Другий підхід до рішення проблеми покращення якості освіти - це його забезпечення як відносно пасивного способу, що припускає планування й систематичне здійснення видів діяльності в рамках системи якості, необхідних для створення достатньої впевненості в тому, що освітній процес буде забезпечувати якість підготовки випускників не нижче вимог освітнього стандарту, буде на рівні мінімальних вимог, сформульованих у професійно-кваліфікаційних характеристиках фахівців.

Третій підхід реалізуються в умовах упровадження й функціонування системи якості, що означає більшу, ніж у першому випадку, інтегрованість зусиль і, відповідно, застосовуваних засобів.

Важливо відзначити, що забезпечення якості освіти здійснюється в рамках системи якості. Це означає, що воно вже забезпечується не тільки педагогічними засобами та методами (у рамках технологічної структури), але вже багато в чому й іншими засобами та методами.

Суть педагогічного аспекту управління якістю освіти не може повною мірою бути розкрита й без урахування такого важливого фактора, як фактор ступеня розвитку (зрілості) систем якості.

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
професорсько-викладацького складу, науковців, аспірантів і студентів
«Роль інститутів освіти та науки у формуванні інноваційної культури суспільства»**

Класичний шлях еволюції системи якості в організації (установі) складається в її розгортанні для рішення задач регулювання спочатку одного (кількох) процесів, а потім для регулювання інших основних і допоміжних процесів.

Потрібно звернути увагу ще на один аспект даної проблематики. Як регламентує сьогодні держава діяльність державних адміністрацій і органів місцевого самоврядування з питань освіти? Ця робота вимагає ерозії уніфікованих підходів для всієї країни, на базі яких виникатимуть регіональні моделі з місцевими особливостями. Важлива умова призначення керівників у сучасних умовах – підготовка їх за магістерськими програмами. У свою чергу, зазначені програми необхідно суттєво доповнити проблемними курсами щодо вимірювання якості процесів і явищ в соціальній сфері.

Нинішніх і майбутніх керівників необхідно знайомити з технологіями визначення навчальних досягнень учнів, оцінювання освітніх проектів і програм, прикладним програмним забезпеченням щодо обробки результатів моніторингових досліджень та ін. Підсумовуючи сказане, потрібно виділити наступні аспекти соціального управління освітою і наукою:

1. Управління якістю освіти - це загальносвітова проблема, предмет для обговорення громадськістю, фахівцями, керівниками освіти, політичними лідерами більшості країн світу.

2. Позитивні зрушення в забезпеченні якості освіти в Україні можливі лише за умови створення дієвої системи моніторингу на всіх рівнях управління освітою.

3. Необхідна складова системи моніторингу якості освіти в Україні розробка відповідного прикладного програмного забезпечення та підготовка керівників і працівників органів управління освітою з метою його використання.

4. Важлива умова прийняття доцільних управлінських рішень у напрямі поліпшення якості освіти - постійний аналіз світового досвіду проведення моніторингових досліджень у розвинених країнах світу.

5. Подальше покращення якості освіти в Україні можливе за умов вироблення системної державної політики щодо використання результатів моніторингових досліджень органами державної влади і місцевого самоврядування.

6. Аналіз існуючої ситуації та наукових джерел із зазначеної проблеми доводить необхідність принципової зміни підходів до формування фахової компетентності сучасного керівника освіти, в тому числі в процесі магістерської підготовки.

7. В Україні представниками громадських організацій та інших незалежних структур повинен регулярно формуватися і оприлюднюватися альтернативний звіт щодо стану освіти і перспектив її подальшого розвитку.

Таким чином, управління якістю освіти є складним у підборі застосовуваних засобів, методів і форм впливу. Педагогічний аспект управління якістю освіти серед інших займає найважливіше місце на визначених управлінських рівнях, етапах становлення систем якості стосовно визначених об'єктів і процесів.

Суб'єктами управління відповідно є органи державної влади і місцевого самоврядування, органи управління освітою, заклади та установи освіти, громадські організації, соціальні групи і окремі громадяни, які мають певні повноваження тощо.

Об'єктами управління в умовах безперервної освіти кожного громадянина є як суспільство в цілому, так і окремі соціальні групи (в тому числі вікові, професійні та ін.), окремі особистості. Система управління якістю освіти виступає інструментом, який забезпечує досягнення завдань стабільного функціонування і розвитку освіти.

Отже, як засвідчують аналітики, Україна завжди забезпечувала своїм громадянам освіту, що відповідає стандартам і нормам найбільш ефективних і якісних освітніх систем Європи і світу.

Список літератури

1. Гопкінз Д. Складові управління освітою / Д.Гопкінз; [пер. з англ. Г.Вець]. - Львів: Літопис, 2003. - 256 с.
2. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України / [гол. ред. В.Г.Кремень]. - К.: Юрінкомінтер, 2008. - 1040 с.
3. Ефективність соціального управління / [Ю.Бажал, О.Кілієвич, О.Мертенс та ін.; за заг. ред. Ш.Розпутенка]. - К.: К.І.С., 2002. - 402 с.
4. Кремень В.Г. Освіта і наука в Україні: інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати / В.Г.Кремень. - К.: Грамота, 2005. - 448 с.

Рассмотрены особенности процесса управления качеством образования, сущность педагогического аспекта управления, суб'єктів и об'єктів управління

Ключевые слова: качество образования, педагогический аспект управления, суб'єкт и об'єкт управления, деятельность государственных администраций

Annotation: this article exposes the features of process of quality management of education, essence of pedagogical aspect of management, exposes essence of subjects and management objects.

Keywords: quality of education, pedagogical aspect of management, management subject, management object

SOCIAL ASPECTS OF QUALITY MANAGEMENT OF FORMATION

V.V. Poznyak, N.V. Potopalsca